

Handläggare
Henrik Larsson
018-727 50 19

Datum
2019-04-10

Diarienummer
MHN-TE-2019-0091

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 23 april 2019

Beslut om tillsynsplan enligt alkohollagen 2019

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att anta tillsynsplan enligt alkohollagen för 2019,

att för kännedom skicka tillsynsplanen till Länsstyrelsen i Uppsala län.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta tillsynsplan enligt alkohollagen för år 2019. Tillsynsplanen anger att cirka 250 tillsynsbesök ska göras under året. För serveringsställen med högre tillsynsbehov kommer uppföljning ske halvårsvis av att planerade besök har genomförts. Vad gäller tillsyn av folkölsförsäljning är planen att varje försäljare ska få besök vartannat år. Totalt finns 105 registrerade försäljare i Uppsala kommun vilket innebär drygt 50 besök per år. För 2019 kommer dock färre besök att genomföras på grund av att majoriteten av försäljarna besöktes under 2018 i samband med en större tillsynsinsats.

Ärendet

Yttre tillsyn enligt alkohollagen innebär att kommunens alkoholhandläggare bedriver tillsyn på serveringsställen med alkoholtillstånd samt försäljningsställen av folköl. I den yttre tillsynen kontrolleras att alkoholservering/alkoholförsäljning sker på ett ansvarsfullt sätt och att gällande lagstiftning för övrigt följs.

Enligt alkohollagen ska varje kommun fastställa en tillsynsplan vilken ska redogöra för kommunens planerade tillsynsarbete. Enligt Folkhälsomyndighetens handbok i tillsyn bör en tillsynsplan tas fram årligen. En tillsynsplan enligt alkohollagen behandlar främst den yttre tillsynen. Dock utgör den yttre tillsynen endast 10 procent av tillståndshetens arbetstid. Av det samlade tillsynsarbetet är den yttre tillsynen ett komplement till förebyggande tillsynsarbete och inre tillsyn.

Lagstöd för beslut

Enligt 9 kap. 2§ i Alkohollagen (2010:1622) ska kommunen upprätta en tillsynsplan. Planen ska skickas in till länsstyrelsen.

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Förslag till tillsynsplan enligt alkohollagen 2019

Datum
2019-04-23Diarienummer
MHN-TE-2019-0091

Tillsynsplan enligt alkohollagen 2019

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. En viktig del i detta är den yttre tillsyn som genomförs av miljöförvaltningen. Tillsynen syftar till att kontrollera att alkohollagens regelverk efterföljs.

Yttre tillsyn på serveringsställen med alkoholtillstånd

Vid tillsynen på serveringsställen med alkoholtillstånd kontrolleras framför allt att varje serveringsställe arbetar aktivt med att hålla god ordning och nykterhet i lokalen. Med detta menas bland annat att det ska finnas en fungerande ålderskontroll, att alkoholdryck ska serveras återhållsamt och att märkbart berusade gäster ska avvisas från serveringsstället. Tillsynsbesöken ger kommunen möjlighet att upptäcka och påtala missförhållanden i dialog med verksamhetsutövaren. Besöken bedöms utöver detta ha en preventiv effekt på alkoholserveringen.

Besöken ska i möjligaste mån ske när mest alkohol serveras och när antalet gäster förväntas vara högst. Detta innebär att en stor del av besöken sker under sen kvälls- eller nattetid.

Behovet av tillsyn för varje serveringsställe bestäms enligt riktlinjer som fastslogs 2008. Dessa riktlinjer tar hänsyn till bland annat serveringsställets serveringstid och inriktning och placerar serveringsstället i en tillsynsklass. Serveringsställen med sena serveringstider, där en stor andel gäster förväntas dricka alkohol i berusningssyfte, placeras i en tillsynsklass med fler tillsynsbesök per år enligt nedanstående tabell.

<i>Tillsynsklass</i>	<i>Exempel på serveringsställen</i>	Antal tillsynsbesök
1	Nöjeskrogar	4 gånger per år
2	Pubar	2 gånger per år
3	Matrestauranger med sena serveringstider	1 gång per år
4	Matrestauranger	1 gång vart annat år
5	Slutna sällskap ¹	Vid behov

Samtliga placeringar i tillsynsklass revideras inför varje nytt kalenderår. Placeringen är dock inte statisk utan revideras även löpande under året om ett serveringsställe till exempel byter inriktning eller öppettider eller om det av annan anledning bedöms finnas ett ökat eller minskat tillsynsbehov.

¹ Tillstånd för slutet sällskap gäller för antingen festvåningar eller föreningslokaler. Tillsyn vid sådana serveringsställen är ofta svår att planera eftersom de inte har regelbunden verksamhet. När de nyttjas är de inte öppna för allmänheten och annonsering/marknadsföring sker endast till den slutna kretsen.

Uppföljning av att serveringsställen får minst det antal besök som anges följs upp löpande under året. Under 2019 införs dock ett ökat fokus på tillsynsklass ett och två.

Serveringsställena i dessa klasser har bedömts vara särskilt viktiga att besöka och då är det också rimligt att särskilt följa upp att dessa besök blir gjorda. Därför införs målsättningen att samtliga serveringsställen i dessa klasser ska få hälften av sina besök under första halvåret och hälften under andra halvåret. Detta för att sprida besöken jämnt över året och därmed ge en mer rättvisande bild av verksamheterna. Med fördelningen i tillsynsklasser vid årets början innebär detta att 76 besök per halvår ska genomföras i tillsynsklass ett och två. För helåret planeras totalt cirka 250 tillsynsbesök.

Tillsyn av folkölsförsäljning

Vad gäller tillsyn av folkölsförsäljning ska enligt plan varje försäljare få besök vartannat år. Totalt finns 105 registrerade försäljare i Uppsala kommun vilket innebär drygt 50 besök per år. För 2019 kommer dock färre besök att genomföras på grund av att majoriteten av försäljarna besöktes under 2018 i samband med en större tillsynsinsats enligt tobakslagen under 2018. De flesta som säljer folköl säljer också tobak och i normalfallet samordnas dessa tillsyner.

Yttre tillsyn – en del i helheten

En tillsynsplan enligt alkohollagen behandlar främst den yttre tillsynen. Dock utgör yttre tillsynen endast 10 procent av tillståndsenhetens arbetstid. Av det samlade tillsynsarbetet är den yttre tillsynen ett komplement till förebyggande tillsynsarbete och inre tillsyn. Till förebyggande tillsyn räknas information, rådgivning och utbildning. Exempelvis anordnar miljöförvaltningen årligen utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering. Hit räknas även samverkande möten med polis, skatteverk och andra aktörer. Inre tillsyn är kontroll och uppföljning av tillståndshavares personliga och ekonomiska förhållanden. Det sker bland annat genom remisser till Polisen, Skatteverket och Kronofogden. Varje krögare med stadigvarande tillstånd granskas i den inre tillsynen årligen.

Tillståndsenhetens resurser

Tillståndsenheten har cirka 3,75 årsarbetskrafter som arbetar med tillsyn och tillståndsgivning enligt alkohollagen. Resurserna bedöms vara tillräckliga för att uppnå den planerade tillsynen. Utöver detta beräknas cirka 0,2 årsarbetskrafter för tillsyn och andra åtgärder kopplad till folkölsförsäljning.